

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

УДК 7.036(477)"1903":655.11:76.0

DOI https://doi.org/10.24919/2308-4863/99-2-8

Марія КУКІЛЬ,

orcid.org/0000-0001-5451-9930

*аспірантка кафедри теорії і історії мистецтва, старший викладач кафедри дизайну
Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури
(Київ, Україна) mariia.kukil@naoma.edu.ua***СТИЛЬ МОДЕРН В МИСТЕЦТВІ ХУДОЖНЬОГО ОФОРМЛЕННЯ
УКРАЇНСЬКОГО АЛЬМАНАХУ «АКОРДИ» 1903 РОКУ**

В сучасних умовах з розвитком цифрових Інтернет-технологій та розповсюдженням соціальних мереж, видавництва друкують книги окремих авторів, уникаючи видань, які можуть призвести до збитків. Через зменшення друку літературних збірок як неактуальних, зменшується зацікавлення в їх оформленні та вивченні як з літературної так і з мистецької точок зору. Крім того, ілюстрування сучасних видань здійснюється шляхом створення інтернаціональних зображень без національних ознак. Це все призводить до занепаду мистецтва української книги та відсутність бажання мистецтвознавців її вивчати.

Серед найбільш поціновуваних всесвітніх стилів для художників та мистецтвознавців являється модерн, який у Галичині дістав назву «львівська сецесія». Серед опублікованих видань найбільшу мистецьку цінність має літературний збірник «Акорди : антологія української лірики від смерті Шевченка» (упор. І. Франко), надрукований у 1903 році у Львові.

Метою даного дослідження є мистецтвознавчий аналіз складових видання: зовнішнього оформлення, ілюстрацій, елементів книжкового оздоблення та їх композиційна єдність. Одним з головних завдань є розкриття художнього образу мистецтва книги в контексті українського стилю модерн.

На основі досліджень та наукових праць провідних українських мистецтвознавців було проаналізовано особливості творення стилю модерн на Західній Україні та визначено характерні ознаки львівської сецесії в книжковій графіці. Зокрема, досліджено причини творення унікальної антології в контексті історичного розвитку культури України.

Було проведено мистецтвознавчий аналіз видання, що включає дослідження всіх художньо-зображальних елементів книги. Був здійснений аналіз ілюстрацій графічних робіт українського художника-реаліста Ю. Панькевича та знайдено фотографії, які слугували матеріалом для творення кліше для інших ілюстрацій збірки. Визначено роль І. Труша як художника-оформлювача збірки. Викладено пояснення принципів стилізації декоративних орнаментальних заставок у відповідності до поезії видатних українських митців. За допомогою мистецтвознавчого красномовства пояснено значення окремих елементів та їх місце в книзі для створення цілісного твору мистецтва. Використовуючи філософію нового стилю початку ХХ століття було розкрито художній образ книги.

На сьогодні для вивчення історії українського мистецтва книги необхідне вивчення антології «Акорди», як приклад художнього рішення літературного збірника з усіма елементами мистецького графічного наповнення в стилі українського модерну – львівської сецесії.

Ключові слова: антологія, Акорди, модерн, ілюстрація, заставка, буквиця, кінцівка.

Mariia KUKIL,

orcid.org/0000-0001-5451-9930

*Postgraduate student at the Department of Theory and History of Art,
Senior Lecturer at the Department of Design
National Academy of Fine Arts and Architecture
(Kyiv, Ukraine) mariia.kukil@naoma.edu.ua***ART NOUVEAU STYLE IN THE ARTISTIC DECORATION
OF THE UKRAINIAN ANTHOLOGY “AKORDY” (1903)**

In modern conditions, marked by the development of digital Internet technologies and the proliferation of social media, publishing houses tend to prioritize the publication of works by individual authors, avoiding editions that may entail financial losses. Due to the decrease in the printing of literary collections as irrelevant, scholarly and artistic interest in their design and study has correspondingly diminished. In addition, the illustration of modern publications is

carried out by creating international images without national features. Collectively, these tendencies contribute to the deterioration of the art of the Ukrainian book and to a reduced inclination among art historians to engage in its study.

Among the most highly esteemed international styles for artists and art historians is Art Nouveau, which in Galicia became known as the "Lviv Secession." Among published works, the literary collection "Akordy: An Anthology of Ukrainian Lyric Poetry Since the Death of Shevchenko" (compiled by I. Franko), printed in Lviv in 1903, is of particular artistic significance.

The research aim of this study is to conduct an art-historical analysis of the components of the publication, including its external appearance, illustrations, and elements of book ornamentation, as well as their compositional unity. One of the principal objectives is to elucidate the artistic image of book art within the context of the Ukrainian Art Nouveau style.

Based on research findings and the scholarly works of leading Ukrainian art historians, the features of the formation of the Art Nouveau style in Western Ukraine have been analyzed, and the characteristic traits of the Lviv Secession in book graphics have been identified. In particular, the reasons for the creation of this unique anthology have been examined within the context of the historical development of Ukrainian culture.

An art-historical analysis of the publication was conducted, encompassing the examination of all visual and artistic elements of the book. The illustrations by the Ukrainian realist artist Yulian Pankevych were analyzed, and photographs were identified that served as source material for the creation of clichés used in other illustrations of the collection. The role of Ivan Trush as the designer of the volume was determined. An explanation of the principles of stylization of decorative ornamental headpieces, in accordance with the poetry of prominent Ukrainian authors, is provided. Through art-historical interpretation, the significance of individual elements and their placement within the book are elucidated in order to demonstrate the creation of an integral work of art. Drawing on the philosophy of the new style of the early twentieth century, the artistic image of the book has been revealed.

Today, the study of the history of Ukrainian book art necessitates an examination of the anthology "Akordy" as an exemplar of the artistic resolution of a literary collection, incorporating all elements of graphic expression in the style of Ukrainian Art Nouveau – the Lviv Secession.

Key words: *anthology, Akordy, Art Nouveau, illustration, headpiece, ornamental initial, tailpiece.*

Постановка проблеми. Мистецтво сучасної української книги проходить складний етап розвитку в контексті загальноєвропейських течій. Проте, все більше ілюстративних та декоративно оздоблених видань включають нейтральні стандартизовані зображення, що не надають можливостей розвитку національної свідомості українського читача. З розвитком Інтернет-технологій зменшується попит на літературні збірники, які є зрізом культурно-мистецького історичного надбання художньо-видавничої справи країни. Через утиски української мови з середини XIX століття і до жовтневої революції збірники були чи не єдиним можливим шляхом друку вітчизняної літератури. (Бойко І., 1967 : 3) Будучи неперіодичними виданнями, до їх оформлення підходили з надзвичайною увагою, оскільки вони засвідчували окрім літературного, ще й мистецький поліграфічний рівень як окремого видавництва, так і країни в цілому.

Серед найбільш пізнаваних та цінних в художньому відношенні стилів в історії мистецтва європейських країн, був стиль модерн. Він розвинувся в Україні з початку XX століття та проіснував до початку першої світової війни. Тогочасні західноєвропейські ідеї та художні новації здійснили певний вплив на львівське мистецтво, утворивши свій неповторний варіант – «львівську сецесію». Багато українських митців образотворчого та літературного мистецтва, отримавши вищу освіту у Відні, привнесли в західноукраїнську культуру

своє поняття «Secession». Видатний мистецтвознавець Ю. Бірюльов підкреслював, що львівська сецесія «не являлась провінційним відгалуженням віденського нового стилю» (Бірюльов, 1986 : 4), а була органічною частиною всього європейського модерну та мала з ним композиційну та світоглядну спільність. Цьому сприяв економічний та науково-технічний прогрес міста Львова кінця XIX – початку XX століття. Водночас стиль викликав у митців характерні для нього антиурбаністичні емоції. Ю. Бірюльов виділив дві основні течії львівської сецесії: загальноєвропейської у власній переробці місцевих художників та національно-романтичної (української, польської, єврейської та вірменської). Для національно-романтичної течії характерне залучення традицій народного мистецтва – як джерела національної ідентичності, краси та натхнення.

1895 року у Львові сформувалося окреме «Товариство любителів красних мистецтв» (пол. Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych), у якому найактивнішу участь брали видатні художники І. Труш, Ю. Панькевич, І. Северин, О. Кульчицька, Я. Пстрак, М. Парашук. Це товариство проіснувало до 1914 року і відіграло значну роль у поширенні інтересу до стилю модерн. (Лагутенко, 2006 : 21) За фундацією українського історика, громадського діяча, професора М. Грушевського з 1899 року у Львові розпочало свою діяльність одне з найбільших українських видавництв – Українсько-Руська видавнича Спілка (УРВС). (Якимович,

2004 : 354) Видатний письменник і поет І. Франко (1856-1916), будучи літературним критиком та громадським діячем, розумів важливість розповсюдження української книжкової продукції на Наддніпрянщині. Вивчаючи літературні процеси в Україні кінця XIX століття він вирішив звернутись саме до укладання нового типу антології. Цей тип збірника містить вибрані, переважно віршовані, літературно-художні твори авторів національної літератури певного жанру, літературного напрямку чи окремого періоду її розвитку. (ДСТУ 3017 : 2015, 2016 : 11).

Антологія «Акорди», випущена у 1903 році, має велику літературну та мистецьку цінність. На сторінках альманаху читач знайомився з найкращими творами п'ятдесяти восьми видатних українських письменників, серед яких: І. Франко, П. Мирний, О. Пчілка, Б. Грінченко, П. Грабовський, Л. Українка, Г. Хоткевич, С. Руданський, М. Старицький та інші. Видатний український дослідник, доктор історичних наук Б. Якимович після детального аналізу зробив висновок, що «антологія «Акорди» за редакцією і в упорядкуванні І. Франка не має собі рівних» (Якимович, 2004 : 358). Літературознавці П. Колесник та М. Ільницький також стверджували, що збірник має важливе літературне значення для української культури.

Однак, попри велике художнє історичне значення, альманах «Акорди» не розглядався як видатний твір мистецтва книги. Відомий мистецтвознавець Я. Нановський у свій час досліджував ілюстрації збірника лише в контексті вивчення творчості художника Ю. Панькевича. Науковець Б. Якимович, окрім ґрунтовного дослідження з точки зору літературного надбання в порівнянні з іншими збірниками, провів пошук авторства дев'яти ілюстрацій з дванадцяти, та варіанти зовнішнього оформлення антологій. Під час аналізу «Акордів», він у своїй статті напряду звернувся до мистецтвознавців з нагальною необхідністю дослідження збірника. Лише відсутністю незаангажованої професійної художньої критики XX століття можна пояснити вилучення збірника з читацької аудиторії, про що у передмові репринтного видання 1992 року написав професор М. Ільницький : «Не пущено було її до читачів, зокрема до студентів, що вивчали українську літературу, донедавно: явно не узгоджувався її зміст з тим класово-соціалістичним підходом, який так довго насаджувався у нашому літературознавстві і критиці» (Якимович, 2004 : 358)

Аналіз досліджень. Дослідження проведено на основі практичного і теоретичного ознайомлення з Історією графіки першої третини XX сто-

ліття української дослідниці, доктора мистецтвознавства, професора О. Лагутенко, дослідженні львівської сецесії видатним українським істориком мистецтва, енциклопедистом Ю. Бірюльовим та бібліографічного аналізу альманаху виконаного українським вченим-істориком, доктором історичних наук Б. Якимовичем. Пошуки джерел для виготовлення внутрішніх ілюстрацій та фотографії різних оправ антології здійснювалось шляхом пошуку збігу зображень засобами пошукової системи Інтернет-браузерів та власних обстежень.

Мета статті – дослідження художньо-мистецького оформлення альманаху «Акорди» 1903 року в контексті львівської сецесії.

Викладення основного матеріалу.

У 1903 році у Львові була видана антологія української лірики від дати смерті Т. Шевченка – до кінця XIX століття, що містила найкращі зразки поезій вісімдесяти восьми поетів Східної України, Галичини й Буковини. Поет та науковець І. Франко обрав метафоричну назву для збірника «Акорди» – групу нот, які складають гармонійну основу музичного твору. Цим він пояснив значення творів українських письменників для культури та мистецтва в цілому.

Підхід до зовнішнього оформлення видання демонструє практичність і передбачуваність. З огляду на те, що антологія не є періодичним виданням, тираж виходив одразу в декількох варіантах, в різних видах оправ: від паперової бюджетної – до люксової з тисненням. В каталозі видань УРВС присутній запис: «се перше в Галичині в повнім того слова значінню люксусове виданє, на яке Видавнича Спілка не пожалувала коштів» та позначено чотири ціни на видання (7,5, 8, 9, 10 корон). Доктор історичних наук Б. Якимович провів дослідження зовнішнього оформлення антології на основі «Книги замовлень Друкарні Наукового Товариства імені Шевченка» та розшукав по колекціям та бібліотекам усі види оправ та обкладинок у відповідності до їх ціни. (Якимович, 2004 : 363-364). Перша за ціною книга мала паперову обкладинку, друга – тверду оправу, проте без оздоблення і лише з назвою антології. Дві наступні за вартістю оправки книжок були з високоякісних матеріалів із золотим тисненням. Б. Якимович знайшов видання за 9 крон, яке окрім назви у формі арки містить з оздоблення лише типове декоративне зображення арфи з каталогів словолитней того часу. Окрім цього на сайті «ANTIKVARIUM», присвяченого історії розвитку книги і друкарства, присутній екземпляр з назвою в середині розкішної білої лінійної рамки з переплетінням в дусі європейського модерна, увінчану

вищезгаданою золотою арфою. Найкраще люксове видання містить тиснену золотом композицію із зображенням профілю жінки в лінійному обрамленні з квітами по боках, назву заголовними літерами та рослинний орнамент під нею. Зображений профіль жінки, є узагальненим художнім символом мистецтва, виконаним плавними лініями у стилі ар-нуво. Чотири однакові стилізовані пластичні квіти з ритмічним повторенням листя створюють органічний орнамент, принцип якого наслідують декілька заставок в середині книги, тим самим утворюючи композиційну єдність усього видання.

Антологія містить сторінкові ілюстрації, багато оздоблена: орнаментальні заставки, декоративні художні буквиці, акцентні кінцівки, реалістичне та декоративне зображення рослин та квітів уздовж поетичних творів. На титульній сторінці позначено, що видання проілюстроване творами Ю. Панькевича – відомого українського живописця та графіка, що працював у стилі реалізму. Відомий мистецтвознавець Я. Нановський відзначив виконані ілюстрації як одні з найкращих ранніх робіт художника. Серед усіх дванадцяти ілюстрацій, Ю. Панькевичу належать сім: до поезії Я. Щоголева, С. Руданського, В. Кулика, І. Франка, У. Кравченко, В. Залізняка, М. Чернявського, однак лише три з них підписані. Виконані різними матеріалами (перо, вугіль, дереворит) вони демонструють читачу красу реального світу. Вуглем виконані ілюстрації до творів: «Гей бики» (Акорди, 1903 : 47), «Захожий косар» (Акорди, 1903 : 62), «Над Пробоем Прута» (Акорди, 1903 : 165) та «Рибалки» (Акорди, 1903 : 254). За рахунок чіткої графічної перспективи вони зображують безмежні краєвиди та пейзажі, які бачив сам художник. Графічна робота до поезії «Бурлаки» Я. Щоголіва (Акорди, 1903 : 23), в якій оспівується важка праця бурлаків, ілюструє пейзаж з сільською хатинкою серед степів України. За рахунок вертикальних штрихів пера реальний ландшафт постає наче марення у сонячний день і викликає глибокі сумні почуття.

Дві ілюстрації: до твору І. Франка з циклу «Зів'яле листя» (Акорди, 1903 : 105) і до твору «Перезва» В. Залізняка (Акорди, 1903 : 289) становлять самостійну графічну цінність. Вони чутливо відображають графічними засобами різні почуття і настрої, які викликають поезії. Твір І. Франка ілюструє портрет молодого чоловіка, який сумно дивиться в нікуди. Твір В. Залізняка присвячений нерівному шлюбу молодої гарної дівчини зі старим «дідом-трупом». Художник зображує потужну хуртовину зі снігом, де у

чорному мороку на тлі храму, що палає вогнями вікон, застрягла у снігу карета (берлін) з кіньми, ніби сама нечиста сила постає проти цього шлюбу. Ці твори виконані з великою майстерністю в техніці дереворита з авторських дощок у різних стильових підходах. Проте, на жаль, дослідники творчості Ю. Панькевича не знають місцезнаходження оригіналів.

Окрім Ю. Панькевича в антології ще була розміщена гравюра «Козак в степу над річкою» художника Г. Коваленка до твору «Степ» І. Манджури (Акорди, 1903 : 115). Козак у типовій задумливій позі, спираючись на спис, дивиться на далекий пейзаж у променях місячного сяйва. Ілюстрація з гірським пейзажем до поезії А. Кримського «В горах Ливанських» (Акорди, 1903 : 210) належить художникові Г. Грачову (Якимович, 2004 : 362). Велична скеля як кам'яний природний монумент постає у всій своїй розкоші перед глядачем, загороджуючи собою далекий монотонний пейзаж з розірваними хмарами на небі. В основі ілюстрації до вірша «Понад хмари» О. Маковея (Акорди, 1903 : 150) є фотографія «Вид на частину Чорної гори під назвою «Шпиці» першого фотографа Галичини – Ю. Дуткевича. Це вдалось встановити за допомогою сучасних Інтернет-технологій та онлайн-публікацій статей. Історичну розвідку про творчість першопрохідця опублікував відомий польський історик Анджей Вельоха в номері 58 Альманаху Карпатського «Плай» за 2019 рік (Юліуш Дуткевич) Інша ілюстрація до поезії «Далеко!» В. Лебедової (Акорди, 1903 : 275) також є фотографією на листівці, надрукованої накладом Хаеса та Оренштайна в Коломиї, з якої зробили кліше для друку. Воно зображає дерев'яну церкву над Пістинькою (село у Косівському районі) (Гуцульські листівки). Я. Оренштайн – один з найвідоміших книговидавців Галичини, який перед заснуванням свого першого видавництва «Галицька накладня Якова Оренштайна», в 1903 році розпочав свою видавничу діяльність з другу поштівок. Серед них найбільш відомою була серія «Карпати-Карпати» 1900-х років. (Монолатій, 2023 : 196) Видавець, вочевидь був знайомий з І. Франком, оскільки активно приймав участь у громадському житті Західної України, тож міг ймовірно особисто подарувати декілька поштівок укладачу антології.

Багато дослідників приписують авторство Ю. Панькевичу в оформленні збірника, проте варто внести уточнення, що в кінці антологій перед змістом надруковані слова вдячності самого упорядника – І. Франка: «Закінчуючи впорядковане отсеї антології складаю щиро подяку ... артис-

тові Іванови Трушу за впорядковане і доповнене артистичної та декоративної частини цієї книги» (Акорди, 1903 : 312) Вище наведене дає підстави стверджувати, що саме І. Труш – видатний живописець та мистецький критик, збирав візуальний матеріал та займався художнім оформленням антології «Акорди»

Під час навчання в Краківській Академії мистецтв, молодий І. Труш спочатку ознайомився із історичним малярством польського художника Я. Матейка, тогочасного директора академії. Зі зміною керівництва та з приходом талановитого жанриста та умілого організатора Ю. Фалата, студенти отримали змогу ознайомитись з новими напрямками та течіями із Заходу. Крім того, І. Труш поїхав до Відня у 1894 році та протягом трьох тижнів відвідував Академію образотворчих мистецтв як вільний слухач, був присутнім на лекціях викладачів Віденського університету, додатково вечорами займався самоосвітою у бібліотеках Відня, (Нановський, 1967 : 11). Це було для нього важливим, тому що у 1887 році був заснований Віденський сецесіон – мистецьке об'єднання, яке створило окремих австрійський різновид стилю модерн. І. Труш у 1897 році після закінчення навчання приїздить до Львова, де активно приймає участь у культурно-громадському та мистецькому житті. І. Франко, який очолював тогочасний прогресивний громадський рух, при знайомстві з молодим митцем потоваришував з ним, та у подальшому мав великий вплив на формування світогляду художника. (Нановський, 1967 : 18)

Ставлячи перед собою завдання оформити нову унікальну антологію, І. Труш не намагався копіювати західноєвропейські зразки, а прагнув створити книгу як органічне ціле, – синтез літератури та мистецтва. У книжковому оздобленні антології присутні різні за формами, розмірами силою впливу на глядача орнаменти в якості заставок, що доповнюють враження від поезій. У бажанні І. Франка об'єднати Галичину та Наддніпрянщину, заставки виконані за мотивами гуцульських або наддніпрянських орнаментів в лінійному декоративному стилі в залежності від батьківщини самого автора, твори яких вони прикрашають. Окрім орнаментів на народну тематику, присутній і рослинний, виконаний за традиціями модерну. Заставка до творчості І. Франка створена на основі метричного повторення стилізованої вічно-зеленої рослини «копитняка європейського», який активно використовувався в українській народній медицині. Унікальна ниркоподібна форма рослини у чорному силуеті контрастує до лінійного виконання гострокутної квітки, що представляє

традиції центральноєвропейського стилю модерн. Варто відзначити, що цей орнамент використаний і для заставки до творів М. Вороного, проте у перевернутому вигляді, що створило нове психологічне значення. Інакший рослинний орнамент з м'яких пластичних ліній силуетів квітів додає витонченості та ніжності до творів О. Пчілки. Вражає своїм абсолютним європейським модерном заставка для творів М. Вербицького, А. Кримського та О. Гавриш. Її пластична перетікаюча метрика лінійних переплетінь утворює відчуття безкінечних метаморфоз буття. Потребу у вишуканих орнаментах І. Труш пояснює тим, що «... новий український національний стиль ... вимагає якомога більше орнаментів» (Бірюльов, 1986 : 7).

Окреме, чи не найвагоміше місце займають великі зображення квітів або рослин великого розміру ліворуч від перших віршованих творів поетів. Так, на початку першого вірша П. Куліша, зачинателя українського книговидавництва, читача зустрічає стилізована мальва, що вважається символом України. На початку творів інших поетів розміщені великі гілки дерев та чагарників, детально реалістично промальованих настільки, що створюється враження замальовки пером для ботанічного довідника. Наче вкладені у розгорт книги, великого розміру рослини ніби наближують читача до природи – дерев, кущів з їх різноманітними формами та кольорів. Окремо варто виділити два зображення квітів – це вірогідно «сераделла посівна» та «ковила пухнаста». Їх вигляд нагадує фотографію сторінки з ботанічного гербарію, де розміщена уся засушена рослина з коренем та невеличким підписом поряд.

Буквиці мають вигляд лінійних зображень ужиткових предметів побуту, декорованих різьбою. Великого розміру, вони більше відіграють роль внутрішніх ілюстрацій для утворення пульсуючого ритму в середині книги, аніж художнє оздоблення початкових рядків поезій. Кінцівки після віршованих творів зображено у вигляді малого розміру декоративних елементів квітів, пелюстків, що наочно демонструють закінчення твору. Іншу групу складають лінійні мініатюрні замальовки пейзажів та сцен побуту з українського життя, що перегукуються зі змістом поетичних творів. Лише одна кінцівка, яка напряму відповідає загальноєвропейському стилю модерн – це портрет жінки із забраним волоссям, у фас, з типовим поглядом згори донизу (Акорди, 1903 : 40), що нагадує графічну голову Горгони з Віденського сецесіону.

Викладення творів у збірці йшло не за хронологічним порядком, адже твори самого укладача поставлені в середині збірки. Оформлювач поста-

вив біля твору «Отже тая стежечка» І. Франка графічну роботу Ю. Пянкевича, яка відрізняється від усіх інших зображень. Унизу вертикальної площини, підпершись рукою, у глибоких роздумах чоловік дивиться з книги у зовнішній простір. Графічне тло, просякнуте чорними та білими лініями позаду нього, додає містичну атмосферу декадансу. Рух в середині книги наче робить паузу для того, щоб подивитись на самого читача.

Антологія «Акорди» являє собою перлину львівського сецесіону. Символізм, що був основою світогляду модерну і утверджував синтез матеріального і ірраціонального, став ідеєю – художнім образом «Акордів». Реалістичні вставки, ілюстрації Ю. Пимоненка та фотографії, постають ілю-

зорною сферою буття українця. Тим часом лінійні декоративні буквиці та орнаментальні заставки уособлюють існування реальне, духовне, те, що закладене віками у підсвідомості народу.

Висновок. Отже, все сказане дає змогу зробити висновок, що літературний збірник «Акорди»: антологія української лірики від смерті Шевченка» 1903 року є твором мистецтва книги у стилі модерну найвищого зразка. Зовнішнє оформлення та художнє наповнення, що включає ілюстрації та книжкове оздоблення, якнайкраще розкриває літературний зміст видання. Гармонійна єдність усіх зображальних та змістовних складових утворює цілісний організм – основоположний художній принцип модерну.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антикварні книги – україніка. «ANTIKVARIUM» Режим доступу URL: <https://antikvarium.kiev.ua/ua/knigi/antikvarni-knigi---ukrainika.html> (дата звернення: 13.04.2026)
2. Акорди: антологія української лірики від смерті Шевченка / уклад. І. Я. Франко. Львів: Накладом Укр.-рус. Вид. Спілки, 1903. 316 с.: іл.
3. Бірюльов Ю. Львівська сецесія: архітектура, декоративно-прикладне мистецтво, графіка, книга, живопис, скульптура. Каталог виставки із збірок Львова. Львів: міськдрукарня. 1986. 96 с.: іл.
4. Бойко І. З. Українські літературні альманахи і збірники XIX – початку XX ст. Бібліографічний покажчик. Київ: Наукова думка. 1967. 370 с.
5. Гуцульські листівки Якова Оренштайна. Facebook. Режим доступу URL: <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.612871478891720&type=3> дата звернення: 23.04.2026)
6. ДСТУ 3017: 2015. Видання. Основні види. Терміни та визначення. Київ: Держспоживстандарт України. 2016. 42 с.
7. Лагутенко О. Українська графіка першої третини XX століття. Київ: Грані-Т. 2006. 240 с.: іл.
8. Монолатій І. С. Сторінками життєпису Якова Оренштайна. Українознавство в персоналіях – у системі вищої медичної освіти. Кн. 7. Івано-Франківськ: ІФНМУ. 2023. С. 194-207
9. Нановський Я. Іван Труш. Київ: Мистецтво. 1967. 88 с.
10. Юліуш Дуткевич – перший фотограф Гуцульщини. Zommersteinhof. Режим доступу URL: <https://zommersteinhof.dreamwidth.org/279393.html> (дата звернення: 23.04.2026)
11. Якимович Б. Антологія «Акорди»: шедевр українського книговидання XX ст. Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. Вип. 12: Ювілейний збірник на пошану члена-кореспондента НАН України Миколи Ільницького. Львів: НАН України, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича. 2004. С. 353–373

REFERENCES

1. Antykvarni knyhy – ukrainika. [Antique books – ukrainica] «ANTIKVARIUM» URL: <https://antikvarium.kiev.ua/ua/knigi/antikvarni-knigi---ukrainika.html> [in Ukrainian]
2. Akordy: antolohiia ukrainskoi liryky vid smerti Shevchenka (1903) [Akordy: An Anthology of Ukrainian Lyric Poetry Since the Death of Shevchenko] / uklad. I. Franko Lviv: Nakladom Ukr.-rus. Vyd. Spilky. 316 p. [in Ukrainian]
3. Biriulov Yu. (1986) Lvivska setsesiia: arkhitektura, dekoratyvno-prykladne mystetstvo, hrafika, knyha, zhyvopys, skulptura. [Lviv Secession: architecture, decorative and applied arts, graphic art, book art, painting, sculpture]: Katalog vystavky iz zbirek Lvova. Lviv: miskdrukarnia, 96 p. [in Ukrainian]
4. Boiko I. Z. (1967) Ukrainski literaturni almanakhy i zbiryky XIX – pochatku XX st. [Ukrainian literary almanacs and collections of the 19th – early 20th centuries.] Bibliografichnyi pokazhchyk. Kyiv: Naukova dumka. 370 s. [in Ukrainian]
5. Hutsulski lystivky Yakova Orenshtaina. [Hutsul postcards by Yakiv Orenshchyn] Facebook. URL: <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.612871478891720&type=3>. [in Ukrainian]
6. DSTU 3017: 2015. (2016) Vydannia. Osnovni vydy. Terminy ta vyznachennia. [Publications. Main types. Terms and definitions.] Kyiv: Derzhspozhyvstandart Ukrainy. 42 s. [in Ukrainian]
7. Lahutenko O. (2006) Ukrainska hrafika pershoi tretyny XX stolittia [Ukrainian graphic art of the first third of the 20th century]. Kyiv: Hrani-T. 240 s. [in Ukrainian]
8. Monolatii I. S. (2023) Storinkamy zhyttiepysu Yakova Orenshtaina. [Through the pages of the biography of Yakiv Orenshchyn.] Ukrainoznavstvo v personaliiakh – u systemi vyshchoi medychnoi osvity Kn. 7. Ivano-Frankivsk: IFNMU. Pp. 194-207 [in Ukrainian]
9. Nanovskyi Ya. (1967) Ivan Trush [Ivan Trush]. Kyiv: Mystetstvo. 88 s. [in Ukrainian]
10. Yuliush Dutkevych – pershyi fotohraf Hutsulshchyny. (2022) [Juliusz Dutkiewicz – the first photographer of Hutsul region.] Zommersteinhof URL: <https://zommersteinhof.dreamwidth.org/279393.html> [in Ukrainian]
11. Yakymovych B. (2004) Antolohiia «Akordy»: shedevr ukrainskoho knyhovydannia KhKh st. [The anthology “Akordy”: a masterpiece of Ukrainian book publishing of the 20th century.] Ukraina: kulturna spadshchyna, natsionalna svidomist, derzhavnist. Vyp. 12: Yuvileinyi zbiryk na poshanu chlena-korespondenta NAN Ukrainy Mykoly Ilnytskoho Lviv: NAN Ukrainy, Instytut ukrainoznavstva im. I. Krypiakevycha, Pp. 353–373. [in Ukrainian]

Дата першого надходження статті до видання: 30.04.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 22.05.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 30.05.2026

Стаття поширюється на умовах

ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

